

Gör en tidsresa utanför allfarvägen

Stora Håltet har aldrig legat vid någon allfarväg. Kanske är det därför moderna tider inte riktigt lyckats rubba de gamla sederna och bruken.

Idag är Stora Håltet en välbevarad ensamgård i skogsbygden. Redan 1601 förekom Håltet som kronotorp i jordeböckerna. Åkertegarna kan fortfarande skönjas och stengärdesgårdar, vägar och odlingsrösen finns kvar. Ungefär så här såg det ut, även för över hundra år sedan. Vid Stora Håltet finns betade ekhagar samt lövängar och många hamlade träd, framförallt

askar. Hamling innebär att man kapar skotten på lövträden för att fodra boskapen med.

Runt 1800-talets slut bröt bönderna mer mark där varje sten erövrades ur jordens grepp. Stenarna flyttades till rösen eller användes i murbyggen och gärdesgårdar och åkrarna fick egna namn som Svedåkern, Midsommaråkern och Krokåkern.

I norra delen av Storåkern finns husgrunder efter boningshus, ladugård och jordkällare. Denna gård förföll och ödelades en tid efter att Stora Håltet delades i två hemmansdelar vid laga skifte 1867.

Mästerlig mästerrot

I hagmarkerna växer många örter. Vid den gamla gårdsruiinen växer mästerrot, en växt som förr användes som medicinalväxt. Arten

kommer ursprungligen från Mellaneuropa. Sitt svenska namn har den fått för sin mångsidiga användning. Den användes bland annat mot njursten, frossa, mask, kolik och fyllerigalenskaper. Utdrag ur 'Försök til en Flora Oeconomica Sveciæ' av A. J. Retzius från 1806 lyder "Färska bladen krossade med litet Salt och Ätticka nyttjas til omslag emot kalla Hals-sulster. Torrkade roten nyttjas af allmoge at tugga emot Kolik och Moderpassion..."

Bertshult

Öster om Bertshults by finns en vacker välbetad hagmark där blandskogsdungar blandas med hårt betade ängar med bitvis fin hävdflora. Det rika fågellivet består av bland annat kattuggla, mindre hackspett, ornmvråk, entita och stjärtmes. ■

VÄGBESKRIVNING

Åk kollektivt Ta buss till Stora Håltet eller Bertshult södra.

Åk bil Ta väg 542 från Landvetter mot Eskilsby. Ta vänster vid T-korsningen och kör tills vägs skylt 'Stora Håltet' dyker upp. Ingen utpekad parkeringsplats finns, men i Bertshult kan man parkera vid Sammels gårdscafé och butik.

FAKTA

Stora Håltet är en gårdsmiljö av riksintresse som ligger på en höjd, norr om Västra Ingsjön. Ordet håltet kommer från hult som betyder trädunge.

EKO FRÅN FÖRR

Stengärdesgårdarna och odlingsrösen vittnar om mycket slit och värkande ryggar. Hamling var vanligt i södra Sverige fram till början av 1900-talet. Nu för tiden hamlar man träd mest i kulturvårdande syfte och för den biologiska mångfalden.

En hamlad ask.

Jungfrulin

TÄNK PÅ

Allemansrätten gäller inte på tomtmark.

VISSTE DU ATT?

Peter Korn's trädgård ligger i närheten. Det är en fascinerande botanisk trädgård som är öppen under sommarhalvåret. Den utvecklas ständigt med växter från hela världen.

TIPS

Besök gärna Sammels gårdscafé och butik där du kan titta på djuren.

FRAMKOMLIGHET

Stora Håltet kan upplevas från vägen. I Bertshult finns en skogsstig med information om olika skogsbruksmetoder. Andra markerade stigar finns inte.